

TRYB ROZKAZUJĄCY / THE IMPERATIVE / DER IMPERATIV

Podstawa tworzenia trybu rozkazującego / The base form for the imperative construction / Die Grundlage der Imperativbildung

KONIUGACJA I	KONIUGACJA II	KONIUGACJA IIIa	KONIUGACJA IIIb
 <i>pisać</i>	 <i>liczyć</i>	 <i>czytać</i>	 <i>jeść</i>
3 os. lp cz. teraźniejszego 3 rd pers. sing. present t. 3. Pers. Sg. Präs. <i>on, ona, ono – pisz-e</i>	3 os. lp cz. teraźniejszego 3 rd pers. sing. present t. 3. Pers. Sg. Präs. <i>on, ona, ono – licz-y</i>	3 os. lm cz. teraźniejszego 3 rd pers. pl. present t. 3. Pers. Pl. Präs. <i>oni, one – czytaj-ą</i>	3 os. lm cz. teraźniejszego 3 rd pers. pl. present t. 3. Pers. Pl. Präs. <i>oni, one – jedz-ą</i>
↓	↓	↓	↓
pisz-	licz-	czytaj-	jedz-

Budowa form osobowych trybu rozkazującego / Construction of the personal forms of the imperative / Bildung der Personalformen des Imperativs

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	-my, *-ij-my / -yj-my
2	-O, *-ij-O / -yj-O	2	-cie, *-ij-cie / -yj-cie
3	niech + 3 os. lp cz. teraźniejszego 3rd pers. sing. present t. 3. Pers. Sg. Präs.	3	niech + 3 os. lm cz. teraźniejszego 3rd pers. pl. present t. 3. Pers. Pl. Präs.

*rozszerzenie **-ij-** / **-yj-** pojawia się czasami, gdy temat czasownika kończy się na grupę spółgłosek **-CC-** (C – spółgłoska), por. / the expanded suffix **-ij-** / **-yj-** is sometimes used when the verb stem ends with a consonant cluster **-CC-** (C – consonant), e.g. die zusätzlichen **-ij-** / **-yj-** werden hinzugefügt, wenn der Verbstamm auf die Konsonantengruppe **-CC-** (C – Konsonant) endet, vgl. *zapomnieć* → *zapomnij!*, *rwać* → *rwij!*, *trzeć* → *trzyj!*, *przeć* → *przyj!*, ale / but / aber: *kończyć* → *kończ!*, *myśleć* → *myśl!*, *wiercić* → *wierć!*, *pościć* → *pość!*

Tryb rozkazujący czasowników koniugacji I / The imperative of the verbs in the conjugation pattern I / Imperativ der Verben der Konjugation I

pisać

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	pisz-my!
2	pisz-o!	2	pisz-cie!
3	niech pisze!	3	niech piszą!

Tryb rozkazujący czasowników koniugacji II / The imperative of the verbs in the conjugation pattern II / Imperativ der Verben der Konjugation II

liczyć

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	licz-my!
2	licz-o!	2	licz-cie!
3	niech liczy!	3	niech liczą!

Tryb rozkazujący czasowników koniugacji III (a, b) / The imperative of the verbs in the Conjugation pattern III (a, b) / Imperativ der Verben der Konjugation III (a, b)

czytać

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	czytaj-my!
2	czytaj-o!	2	czytaj-cie!
3	niech czyta!	3	niech czytają!

Tryb rozkazujący czasowników z grupą spółgłoskową **-Cn-** w bezokoliczniku / Imperative of the verbs with a **-Cn-** consonant cluster in the stem of the infinitive / Imperativ der Verben mit der Konsonantengruppe **-Cn-** im Infinitiv: *biegnąć*, *ciągnąć*, *krzyknąć*, *zapomnieć*

biegnąć (= *biec*)

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	biegnij-my!
2	biegnij-o!	2	biegnij-cie!
3	niech biegnie!	3	niech biegną!

jeść

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	jedz-my!
2	jedz-o!	2	jedz-cie!
3	niech je!	3	niech jedzą!

Tryb rozkazujący czasowników, w których tworzą się wygłosowe grupy spółgłoskowe podczas odmiany w czasie teraźniejszym / Imperative of the verbs whose stems end with consonant clusters in their inflected personal forms in the present tense / Imperativ der Verben, bei denen in ihrer Beugung im Präsens Auslaut-Konsonantengruppen entstehen: *ciąć* → *tnę*, *tniesz*, *tnie*; *dąć* → *dmę*, *dmiesz*, *dmie*; *odpocząć* → *odpocznę*, *odpoczniesz*, *odpocznie*; *rwać* → *rwę*, *rwiesz*, *rwie*; *spać* → *śpię*, *śpiesz*, *śpi*; *tkwić* → *tkwię*, *tkwiesz*, *tkwi*, *zacząć* → *zacznę*, *zacznie*, *zacznie*

ciąć

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	tnij-my!
2	tnij-o!	2	tnij-cie!
3	niech tnij!	3	niech tną!

Tryb rozkazujący czasowników / **Imperative of the verbs / Imperativ der Verben** *drzeć, trzeć, umrzeć, oprzeć, przeć, żreć*

Tryb rozkazujący czasowników z zakończeniem / **Imperative of the verbs ending in / Imperativ der Verben mit der Endung** *~znawać (poznawać, przyznawać, uznawać itp.) oraz / and / und* *chcieć, dać, dawać, mieć, stawać*

drzeć

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	drzyj-my!
2	drzyj-o!	2	drzyj-cie!
3	niech drze!	3	niech dra!

da-ć

LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL	
1	–	1	daj-my!
2	daj-o!	2	daj-cie!
3	niech da!	3	niech dadzą!

Uwaga / Attention / Achtung: Podstawą tworzenia trybu rozkazującego czasowników tej grupy jest temat bezokolicznika (*poznawa-ć, przyznawa-ć, uznawa-ć; chcie-ć, da-ć, dawa-ć, mieć, wstawa-ć*), do którego dodajemy rozszerzenie *-j-*, a po nim końcówki osobowe trybu rozkazującego, por. / The base form for the construction of the imperative in this group of verbs is the stem of the infinitive expanded with the *-j-* extension, to which proper personal suffixes of the imperative are added, e.g. / Grundlage für die Imperativbildung der Verben dieser Gruppe ist der Verbstamm im Infinitiv, dem der Buchstabe *-j-* hinzugefügt wird und danach die Personalendungen des Imperativs, vgl.:

Bezokolicznik Infinitive Infinitiv	LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL		
	2	3	1	2	3
poznawa-ć	poznawaj-o!	niech poznaj!	poznawaj-my!	poznawaj-cie!	niech poznają!
przyznawa-ć	przyznawaj-o!	niech przyznaj!	przyznawaj-my!	przyznawaj-cie!	niech przyznają!
uznawa-ć	uznawaj-o!	niech uznaj!	uznawaj-my!	uznawaj-cie!	niech uznają!
chcie-ć	chciej-o!	niech chce!	chciej-my!	chciej-cie!	niech chcą!
dawa-ć	dawaj-o!	niech daj!	dawaj-my!	dawaj-cie!	niech dają!
mie-ć	miej-o!	niech ma!	miej-my!	miej-cie!	niech mają!
wstawa-ć	wstawaj-o!	niech wstaj!	wstawaj-my!	wstawaj-cie!	niech wstają!

Tryb rozkazujący czasowników koniugacji II zakończonych w bezokoliczniku na: / **Imperative of the verbs in the conjugation pattern II** whose infinitive stem ends in: / **Imperativ der Verben der Konjugation II mit der Verbstammendung:** *~oić (doić, kroić, łoić, roić, stroić, zbroić)* oraz / and / und *bać się i stać* (alternacja / alternation / Alternation *o : ó*)

Bezokolicznik Infinitive Infinitiv	LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL		
	2	3	1	2	3
doić	dó-j-o!	niech doi!	dó-j-my!	dó-j-cie!	niech doją!
kroić	kró-j-o!	niech kro!	kró-j-my!	kró-j-cie!	niech kroją!
łoić	łó-j-o!	niech łoi!	łó-j-my!	łó-j-cie!	niech łoją!
stroić	stró-j-o!	niech stro!	stró-j-my!	stró-j-cie!	niech stroją!
zbroić	zbró-j-o!	niech zbro!	zbró-j-my!	zbró-j-cie!	niech zbroją!
bać się	bó-j-o się!	niech boi się!	bó-j-my się!	bó-j-cie się!	niech boją się!
stać	stó-j-o!	niech stoi!	stó-j-my!	stó-j-cie!	niech stoją!

Uwaga / Attention / Achtung: Alternacja *o : ó* występuje również w trybie rozkazującym od czasowników / *o : ó* alternation occurs also in the imperative forms of the verbs / Solche Alternation gibt es auch im Imperativ der Verben *robić* oraz *pomóc*:

robić	rób-o!	niech robi!	rób-my!	rób-cie!	niech robia!
pomóc	pomó-ż-o!	niech pomoże!	pomó-ż-my!	pomó-ż-cie!	niech pomogą!

Tryb rozkazujący czasowników koniugacji I i II z zakończeniami / **The imperative of the verbs in conjugation patterns I and II ending in / Imperativ der Verben der Konjugation I und II mit den Endungen** *~sie, ~si, ~zie, ~zi, ~cie, ~ci, ~dzie, ~dzi, ~nie, ~ni* w formie bazowej, tj. 3 os. lp cz. teraźniejszego / in their base form, i.e. 3rd pers. sing. present tense / in der Basisform, d.h. 3. Pers. Sg. im Präsens

Czasownik Verb	3 os. lp 3 rd pers. sing. 3 Pers. Sg.	LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL		
		2	3	1	2	3
nieść	<i>on, ona, ono niesie</i>	nieś!	niech niesie!	nieśmy!	nieście!	niech niosą!
prosić	<i>on, ona, ono prosi</i>	proś!	niech prosi!	prośmy!	proście!	niech proszą!
gryźć	<i>on, ona, ono gryzie</i>	gryź!	niech gryzie!	gryźmy!	gryźcie!	niech gryzą!
wozić	<i>on, ona, ono wozi</i>	woź!	niech wozi!	woźmy!	woźcie!	niech wożą!
pleść	<i>on, ona, ono plecie</i>	pleć!	niech plecie!	plećmy!	plećcie!	niech plotą!
wrócić	<i>on, ona, ono wróci</i>	wróć!	niech wróci!	wróćmy!	wróćcie!	niech wróca!
jechać	<i>on, ona, ono jedzie</i>	jedź!	niech jedzie!	jedźmy!	jedźcie!	niech jadą!
chodzić	<i>on, ona, ono chodzi</i>	chodź!	niech chodzi!	chodźmy!	chodźcie!	niech chodzą!
płynąć	<i>on, ona, ono płynie</i>	plyń!	niech płynie!	plyńmy!	plyńcie!	niech płyną!
gonić	<i>on, ona, ono goni</i>	goń!	niech goni!	gońmy!	gońcie!	niech gonia!

Nieregularne formy trybu rozkazującego / **Irregular forms of the imperative / Unregelmäßige Imperativformen**

Bezokolicznik Infinitive Infinitiv	LICZBA POJEDYNCZA SINGULAR		LICZBA MNOGA PLURAL		
	2	3	1	2	3
wziąć	weź-o!	niech weźmie!	weź-my!	weź-cie!	niech wezmą!
być	bądź-o!	niech będzie!	bądź-my!	bądź-cie!	niech będą!